

Èsse de două ori în septemana: Jol-a și Domineca; era candu va pretinde importantia materialor, va esî de trei sau de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune
 pentru Austria:
 pe un an întregu 8 fl. v. a.
 „ diumetate de anu 4 „ „ „
 „ patriaru 2 „ „ „
 pentru Romani'a și strainetate:
 „ anu întregu 12 fl.
 „ diumetate de anu 6 „ „ „

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Alte-Postgasse Nr. 1. unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau expeditiunea; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi; era cele anonime nu se vor publicá.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretulu timbrului cate 80 cr. pent. una data se antecipa.

Pesta, 30 florariu/11 ciresieriu 1870.

Dietele Laitaniei nemtiesci se vor intruni in lun'a ce vine, ca se póta alege carundu deputati in senatulu imperiale, carele la rondulu seu asideria are se alléga pre delegati, pentru ca la tótna se póta funtuaná delegatiunile amenduror diumetatiloru de imperatia.

Gubernulu de Viena mai are unu picu de scrupulu in contr'a intrunirii diumetelor in timpu de véra, cáci vér'a aristocratia nalta — carea dá unu contingentu fórté mare singurateciloru diete — se ié pre la calde p'in strainetate, si astu-feliu absentandu, e téma cá dietele nu vor poté funtuiná.

Inse necesitatea d'a avé delegatiuni la tótna, l'impinge pe guvernulu a trece peste scrupulu ce-i vine din partea aristocratiei.

In ajunulu alegeriloru dietali, tóte natiunalitatile din Laitania de acolo se sternira spre activitate mare. Acést'a se constata mai chiaru: la rutenii din Galitia, cari tindu se scape de egemonia poloniloru, — la sloveni, cari lucra a scóte deputati natiunali, contra candidatiloru asié-numiti liberali (nemti), — dar mai vertosu la slavii si italianii din Dalmatia, unde spiritele s'au iritatu intr'atát'a, in cátu guvernulu aflá cu cale a mai lasá acolo militia ce erá s'o scóta.

In cátu despre pusetiunea romaniloru din Bucovina in acestu timpu de actiune, cetinu prin foile straine cá doi sasi au tienutu trei conferintie de odata in trei locuri. La parere deci contielegerea ar lipsi, dar noi scimu cá romanii din Bucovina au datu pururia celu mai frumosu esemplu de contielegere.

De Tiarulu Rusiei, cátu a fostu la Ems, ómenii straini nu se poteau apropiá, asiá-lu grigiá suit'a sa rusésca. Nici cáte o deputatiune, ce i se imbiá, nu gasiá primire. Caus'a acestei ingrigiri strordinarie, se splicá de comunu cu privire la multele atentate ce s'au facutu a supra vietiei Tiarului, si mai vertosu cu privire la multele comploturi ce astadi existu in Russi'a si se ramurescu pana prin tierile apusene ale Europei.

Acum'a inse, caus'a se splica de totu altmintre. Adeca Tiarulu e morbosu fórté. Despre natur'a morbului se afirma cá sémena celeia, candu lipsesce o dóga la capu.

In legatura cu acést'a, e vorba despre abdicerea de tronu, pe care ar fi se-i urmeze fiulu seu.

Acestu evinémentu, ar fi de mare importantia politica atátu pentru Europ'a cátu si pentru Asi'a.

Este sciutu cá Tiarulu si-a pré favoritu instrumintele sale nemtiesci, importate din Germani'a, in cátu a causatu mare resensu in rusi.

Prevedindu cá dupa acést'a desceptare, rusii au se se misce si cá venitorulu va fi alu loru, Tiarulu a comandatu fiulu seu o credintia politica natiunala rusésca. Diseramu in adinsu comandatu, cáci asiá e datin'a in dinastiele absolutistice. Ele nu se dau de usate pentru presentu, ci pururia vor se aiba membri si pentru politic'a ce vine.

De aceea, cesareviculu de astadi, candu se va urcá pe tronu, avemu se ne acceptámu a-lu vedé radicandu flamur'a aspiratiuniloru natiunale slave, ceea ce tatalu seu nu voia se faca ci dá de cauza de o parte respectulu internatiunala ce detoresce Austriei, éra de alta parte in Turci'a respectulu catra influentia poteriloru europene, dar mai vertosu patitele de la Sevastopolu.

Nu suferé indoiéla cá Russi'a, dupa batai'a ce a mancatu la Sevastopolu, avú lipsa de reculegere. Sub domni'a Tiarului actualu, retienendu-se cátu mai tare de la actiunile europene, se reculese cátu de bine, ma anca mai cuceru cáte ceva prin Asi'a. Deci fiulu o va primi intramata.

Organisarea municipieloru.

Publicaramu in nr. trecutulu unu estrasu din proieptulu de lege pentru organisarea municipieloru, ce guvernulu l'a asternutu dietei.

In acelu estrasu, se vedu luminatu principiile pe cari guvernulu vré se bazeze organisatiunea.

Langa acele principie, se mai vedu in proieptu si unele tendintie, spre apesarea natiunalitatiloru nemagiare.

Va se dica, proieptulu contine de base cateva principie si tendintie. Si unele si altele ni-su contrarie aspiratiuniloru nóstre drepte natiunali. Dar se analisámu din firu in pérú ambele categorii de base, a nume:

I. Proieptulu regimului este de principiu aristocraticu. Acést'a se vede apriatu din compunerea comitetelor municipali. Diumetate din comite, o facu cei ce platescu mai multa contributiune. Acést'a este aristocratia de bani, carea la noi, cu exceptiune fórté putiena, este aristocratia de nascere.

Diumetate din comitetu, este deci ascurata pentru aristocratia. Trei urmascu a domni'a diumetate, compune prin alegeri de catra poporu.

Poporulu a buna séma (dupa datin'a de tóte dilele) va alege si cáte unu aristocratu, — dar nici unu plebeu din poporu nu va poté intrá in diumetatea aristocratiloru.

Va se dica, diumetatea aristocratiloru se mai póte spori cu cateva capete, dar nu si diumetatea poporului.

Éca precumpenirea aristocratiei, demustrata cu matematic'a!

II. Proieptulu regimului este de principiu centralisticu. Candidatiunea oficialiloru, cine o face? singuru comitelesupremu!

In comisiunea, care essercéza putere disciplinaria a supra oficialiloru, comitetulu alege doi membri, — éra pre ceilalti doi membri si pe presiedinte (adeca pe trei insi, pe maioritatie) ii denumesce: cine? comitelesupremu!

Déca e vórbá de investigatiune contra cutarui oficialu: éca comitelesupremu! Déca e a-lu suspinde: comitelesupremu!

A-lu substitui: comitelesupremu!

A-lu demisiuná: comitelesupremu!

A-lu denumi, si anca o denumire a careia validitate se se intinda pana la restauratiunea ce vine dupa siese ani, — éراسi e unu dreptu alu comitelui supremu!

A denumi pre vietia personalulu de manipulasiune, oficialii de securitate si toti servitorii, — éراسi e dreptulu comitelui supremu!

A denumi pre siese ani oficialii de specialitate, — éراسi dreptulu comitelui supremu!

Astu-feliu, ori in catro te intorci, gasesci ori preponderantia comitelui supremu, ori influentia lui eschisiva, pururia elu si numai elu.

Candu asiá poterea mai tóta se concentréza in man'a unei singure persóne, denumite de guvernulu, adeca in man'a comitelui supremu, proieptulu cu dreptu cuventu se póte numi centralisticu.

III. Proieptulu regimului este de principiu absolutisticu. Comitelesupremu, candu suspinde pe veri uuu oficialu,

candu ordona investigatiune in contr'a lui, candu ilu demisiunéza, séu candu denumesce pre cineva; — ne ci candu legea nu-lu obléga se dee cuiva socóta de faptele sale. Are dreptu a procede astu-feliu cu toti oficialii necapaci, negliginti ori neascultatori, — si e totu elu care judeca despre necapacitate, negligintia si neascultare. Corolariulu e cá, comitelesupremu in asta privintia are putere absoluta.

Acést'a putere absoluta, se póte manifestá anca si mai amaru in consecutiile sale, cáci déca comitelesupremu are dreptu din draga voia sa se demisiunedie pe veri care oficialu, elu ii póte demisiuná pre toti oficialii alesi de comitetu, denumindu insusi pre altii in loculu loru, si astu-feliu in cateva luni comitatulu se se pominésca totu cu oficialii ce au venitu in oficie pre cale absolutistica. Asiá alegerea oficialiloru devine ilusoria, fictiune. Numai cu vicecomiteles se face exceptiune, cáci de ar demisioná pre acést'a, are se asculte pre comitetu la implerea postului. Acestu absolutismu a comitelui supremu, e mai aspru de cátu celu de sub Bach, cáci atunci oficialii nu se poteau demisiuná de catra nisce capi de comitate, ci insusi ministeriulu luá caus'a a mana.

IV. Proieptulu regimului tinde a rivita natiunile, un'a contra alteia. Bate le ochi cá acestu proieptu face exceptiune in privintia fondului regescu, ce sasi ilu ramurescu pamentu sasescu, bagu séma — loci'a loru — pentru cá sasii sunt majoritatea ce-lu locuescu.

Fundulu regescu nu se organiséza, ci remane in starea actuala; se sustiene stepanirea sasiloru in capulu romaniloru. Nu-lu lovesce ungurulu pre sasu, pentru cá sasulu se scie vaieté de se arde la Viena, de unde apoi vinu nisce cuvinte neplacute ungurului.

Ací este dara unu dualismu in miniatura, séu déca mai voiti: unu subdualismu. Adeca, precum prin dualismu nemtii si ungurii s'au impartitu pre imperatia austriaca, — astfeliu prin subdualismu in Transilvania ungurii si sasiis' impartiescu pre stepanirea romaniloru, a nume: in comitate si in scaune au se n: stepanésca ungurii, éra in fundulu regescu se ne stepanésca sasi: Aequalis dvisio non conturbat fratres.

Sasii, buni bucurosi cá li se face parte din domnia, vor votá acuma acestu proieptu de organisatiune alu regimului c isbesce in interesele nóstre.

Mai apoi, intarindu-se regimulu, nu póte scapá din vedere cá sasii Transilvaniei au fostu pururia punctulu de radiemu au pardei (paringei) ce de la Viena se punea sub aspiratiunile unguriloru pentru a la radicá din tietini. Déca nu de resbuare pentru trecutulu, celu putienu de precautiune pentru venitoriu, guvernulu se va vedé necesitatu a ni ti-i organisá si pre sasi. Atunci se póte ca noi se li mesurámu cu mesur'a loru de acum'a.

Astu-feliu se face cá sasii ne lovescu acm prin voturile loru, éra alu treile cotéza ca pentru acést'a mai apoi noi se lovimu pre sasi.

Ast'a nu conduce la pace intre natiuni.

V. Proieptulu regimului tinde a apesatiunalitatile nemagiare, si a nume pe raani. Natiunalitatile nemagiare, descliniú noi romanii, n'avemu aristocratia de ncere si de bani, éra organisarea toc-m pe aristocatia se baséza.

Natiunea nóstra, de secle e totu stesa de pateri materiale. Cei ce au stes'o, s'au imbogatitu, éra noi am seratu.

Peste acést'a nedreptate, mai vine un'a: noi se avemu acum'a si drepturi mai putiene, tocma pentru cá suntemu cei storsi si nedreptatiti. — Va se dica: déca ti-a datu cineva o palma, intórce-ti faci'a cá are dreptu se-ti mai dee un'a.

Fiindu cá n'avemu aristocratia de cea pomenita, noi vom fi eschisi mai de totu din prim'a diumetate a comitetelor municipali. In a dóua diumetate vom intrá prin alegeri, — dar scimu din esperiintia cátu de nefavorabilu reesu pentru noi asemene alegeri.

Dar noi natiunalitatile n'avemu si nu potemu avé nici barbati guvernamentali, deci guvernulu va cautá aiuria pre cei ce va se ni-i denumésca de comiti supremi prin comitatele nóstre. In man'a acestoru comiti nenatiunali se va concentrá apoi acea mare putere absolutistica.

Éca-ne fora comite natiunala, fora comite natiunali, fora influentia necesaria natiunala chiar in comitatele ce noi le locuimu mai eschisivu, ori in majoritate.

Pretotindenia fora putere, ne vedemu dati in manile celor'a ce tóte le potu.

VI. Conclusiune. Cetindu cineva proieptulu regimului, mintea i se cufunda in adancimea trecutulu, pare cá retacesce prin unu museu ce dreptu anticitati contine principie politice: cum e aristocratia etc. asiediate in cadre ce le-au facutu industriari mai tardii: cum e centralismulu etc. Ai stá se credi cá e déca sér'a citesci istoria deplorableloru secle din evulu de mediu.

Dar nu e visu. Suntemu in seclulu alu 19., in care civilizatiunea européna condémna principulu aristocratiei, alu centralismului si absolutismului, — punendu in loculu loru democratia, self-gouvernementulu si libertatea.

Ungurii s'au aventatu la putere cu spriginulu Europei. Acum puternici, batjocorescu principiele Europei, nedreptatindu democratia, libertatea etc. — Veda ei, cum vor mai poté contá pre simpatia Europei!

Cele trei principie din proieptu sunt astu-feliu, cá unulu fie-care de ele ajunge a ni nemici ori ce libertate politica; — cu atát'a mai vertosu are se ni-o nemicésca candu se arunca tóte trei in capulu nostru.

Am ajunsu dile grele, dile de ispita. Se cere resolutiune si multa prudintia, ca se mantuimu consciintia drepturiloru nóstre ca natiune si ca cetatieni.

De cátu numitele trei principie, sunt nu mai putienu periculóse tendintiele acele dóue ale proieptulu: Un'a ne arunca in neamicétia cu conlocuitorii, cu cari noi voimu tocma amicétia si pace;

Cea lalta ni amenintia natiunalitatea despre partea magiarismului. Este cá in Ungaria si tierile anessate, popórale nemagiare sunt in majoritate; statulu întregu e unu mosaicu de cele mai felurite natiunalitati. In considerarea acestei poliglotii, relatiunile interne trebuiescu organisate asiá ca se nu vateme nici pre o natiune. Ministrulu inse, in motivarea proieptulu seu, tocma din contra dise cá: „asia pretindu relatiunile interne ale tierii.“

Óre guvernulu si diet'a, ajunge-vor se recunésca si se respinga principiele si tendintiele, de urmari periculóse, ce le contine acestu proieptu? Vom vedé!

Din parte-ne ciuntámu dechiarandu apriatu cá nu potemu primi acestu proieptu, cáci noi suntemu pentru democratia, pentru autonomia municipala,

pentru libertate,
pentru egală îndreptăţire naţională,
care se întemeieze:
pace şi amicizia între naţiuni!

1111.

De la Diet'a Ungariei.

Sedint'a casei reprezent. din 10 Iunie.

Presedintele *Somssich* deschide sedint'a de astăzi la 1 1/2 ora. După ce presedintele anunţă petitiunile înscrise, cari se vor da comisiunii petitiionale, *Gorove*, ministrul de comunicaţiune, aduce un proiect de lege pentru schimbarea planului drumului de feră din orient, întărit prin lege; acestu proiect de lege se va tipări şi prodă comisiunii financiare şi celeia a căilor ferate.

Trecendu la ordinea zilei, se face votarea finală pentru esarendarea canalului *Franciscan*, ce se şi primesce.

L. *Szögyényi*, referinte comisiunii centrale, repórta despre parerea acestuia în privinţ'a clădirii calei ferate *Esseg-Sissel* şi recomandă primirea didiei în dreptiunea *Naschitz-Pozsega*.

Luvics partinosce propunerea şi, argumentandu că clădirea în dreptiunea recomandată de referinte comisiunii centrale tocmai a atâtea spese se poto execută ca aceea în dreptiunea *Diacovar-Brod*, recomandă casei a primi propunerea comisiunii centrale, cu atât mai mult, cu câtă acest'a e o dorinţă ferbită a naţiunii croate. Se primesce.

La 2 ore se închide sedint'a.

Arată în 9 Iunie u.

(Adunarea generală a Asociaţiunii literare; teatrul diletanţilor din *Temisiora*; chorul plugarilor din *Chisetou*.) Pretinţ'a „*Albina*” totu de un'a a fostu cea d'antea, carea a datu publicului scrii detaiate despre adunările generale ale asociaţiunii noastre pentru cultur'a poporului. Asta data me temu, că nu curendu va poté face acest'a, căci precum un observatu, barbatii de condeiu mai toti primira de la adunare şi de la nonlu consistoriu dicec: „*vor poté se ajunga curendu a mai face si reporturi detaiate gazetelor*.” Si acest'a e caus'a pentru care întreprindu eu a scrié pe scurtu despre ceia ce mi se imparu mai domne de amintire.

Sedint'a prima generală s'a deschis luni la 10 ore înainte de mediadi de catra dlu eppu presiedinte *Procopiu Ivacicoviciu*, în sal'a cea mare a edificiiu comitatense. Dlu primu presiedinte, carelu anu n'a potutu participá, aflandu-se îndepartatu la băile Meadiiei, rostí unu discursu de deschidere atât de bunu, în câtu ar fi fostu de doritu, ca acola se fie ascultatu de unu publicu multu mai numerosu. Voiu se dicu, că la parerea mea, acest'a adunare generală a fostu cea mai pucinu cercetată dintre tóte câtu se tienura pana acum'a de siepte ani în cócia. Inusai reportulu generalu apostrofa câtu de ageru îndolint'a publicului nostru; — si acest'a trebuie se ni dee multu de cugetatu! Pentru ca se nu fiu reu întielesu, spunu lamuritu, că în sedint'a dilei prime, n'am potutu numerá peste 150 de membri, era în sedint'a de a doua di, mai nici una sută!

De altmintrelea sedint'a dilei de luni a decursu foarte bine si liniscitu; fiindu că afara de ascultarea lungului reportu generalu despre activitatea directiunii în cele noue luni de la adunarea generală de anu, ea nu s'a mai ocupatu de câtu de numirea comisiunilor necesarie si de alegerea de câtiva noii membri.

Acceasi di sér'a se produse societatea teatrală diletanţă din *Temisiora*, sub conducerea dlui docinte *Petru Popoviciu*, si fiindu că după împregiarile cunoscute ale acelei societăţi si după unele faime ce se latisera, nime nu nutriá mari sperantie, succesulu fú chiar peste aşceptare! Diletanţii nostri secerara în ambele pese ce dadera, multe si meritately aplause. Totu în asemenea, séu si mai mare gradu succesa produciunilor chorului vocale alu plugarilor nostri din *Chisetou*, langa *Temisiora*, sub conducerea dlui preutu *Trifu Săpatianu*. Acestu choru se produse între ambele piese teatrali si la finitu, si prin provocari energice fú silitu a-si repetá ariele. Chorulu plugariloru ni face multa placere si — onóre. Teatrulu erá plinu în tóte spaciile sale, totu de romani, atara de unu numeru de oficiari de la regimentulu de ulani ce este statiunatu aici. —

Jeri, a doua sedint'a a adunării generale,

abia se poté incepe catra 11 ore, fiindu că comisiunile nu-si terminasera lucrarile. Sedint'a se tienú sub pocsidiulu dlui primu Vice-presiedinte *Sig. Popoviciu*, de óra-ce dlu eppu erá prin oficiu împedecatu d'a lua parte. Din acest'a sedint'a, în multe privintie foarte memorabile si *sgomotósa*, voiu amintí în pripa numai unele mominte de mare interesu. Asupr'a reportulu generalu alu directiunii si a supr'a bugetulu dlui *Babesiu* a reportatu oralmente dóne óre întregi, si propunerile facute de densulu în numele comisiunii concerninte, au fostu primite tóte, unele fora discussiune, altele după atacuri din diferite parti. Mi-am notatu si însemnu aci din aceste debateri si rezultatulu lor, că societatea se îngagiá în unanimitate, a-si pune tóte poterile materiale si spirituale într'u a promová cultur'a poporului — de diosu în susu, era nu mai multu ca pana acum'a, de susu în diosu prin caro pasire de pana acum'a scólele si industria de la tiera fusera de totu trecute cu vederea. Spre scopulu amintitu se preliminará 1500 fl. pentru incuragiarea prin visitatiuni si premia, a investimentulu si industriei de pre la sate, era stipendiele pentru studintii la gimnasia academiale de dreptu si Universitati, se redusera la unu minimu. Scopulu societatei este, a împedecá, câtu numai se poto influentiarea scóleloru si investimentulu poporului prin contrari nostri nationali. Ddieu se li ajute neadormitoru nostri priveghiatori! —

Din preliminaru am priceputu, că în decursu de 9 luni, de la adunarea generală de anu, societatea a încasatu bani peste 5000 fl. adeca cu sum'a de 1051 fl. 72 cr. ce se aflá în casa, s'a adunatu împreuna 6302 fl. 13 cr. v. a. s'a spusatu pentru trebuintele asociatiunii 2228 fl. 44 cr. aflandu-se ast'a-dara bani bunu în casa 4173 fl. 69 cr. Loteri'a de anu a adusu unu venitu curatu cam de 400 fl. dar acestu venitu nu este inca întregu limpeditu. Restantiele din trecut pe la membrii fosti si actuali — trecut departe peste 2000 fl. v. a. ! S'au facutu dispusatiuni întefitorie pentru incasarea lor.

La revisiunea conturiloru despre venitul loteriei de anu, comisiunea emisa pretinse a fi datu de incurature si neexactitati, cari i fecera nărua după debateri agere, fú necesitatea a numi alta comisiune, carea se se ocupe de examinarea mai penetrante a conturiloru atinse. Mai departe, la numirea nouei directiuni, dlu *Stănescu* redicá unele esceptiuni infocate contra unora persóne, ce — într'o parte indigná foarte, într'alta reusá a scóte pe unii si a bagá pe alţii în directoratu. De directoru primariu si a opt'a óra fú alesu cu aclamatiune *Il. Sa*, dlu *Antoniu de Mocionu*. Sedint'a abia la 4 ore după mediadi se fini si astfelu se încheiá si a opt'a adunare generală a asociatiunii noastre.

Sér'a se dode balu national; în sal'a cea mare de la crucea alba, carele fú cercetatu de unu numeru destulu de considerabilu de danc si de domni. Dantiulu se continuá pana 'n di. După mediulu noptii avú locu loteri'a prein sciintiata, o loteria mica, fiindu că sortiu numai pentru câte-va obiecte remase asociatiunii din loteri'a mare de anu. — S'a spusatu pentru teatru si balu si chorulu vocalu — peste mesura multu, ce din multe parti nu si apróba; totusi societatea va se aiba si unu venitu curatu peste 500 fl. v. a. Închein cu observatiunea, că — si petrecerea în balu a fostu esclusivu romana; strainii — se ferescu de noi, bine facu; se ne ferimu si noi de ei! Cuiu ei eniu. —

Caransebesiu 24 Maiu 1870.

(Despre reclamele congresulu serbescu si privint'a comuneiur romane.) Cându ar tresí fulgerulu din seninu far' a se vedé vre-un nouu, poté că nu m'ar cuprinde atât'a mirar, casí cum me cuprinse, cându am cetitu în N. 41. alu *Albini* că congresulu serbescu, pe langa mai alte comune curatu romane, tindeu reclamá si *Docecea* din cottulu *Carasiu*, si anesese la ierarchi'a serbesca. Cum se numim noi pretensiunea ast'a? nesfícla, temeritate, óri, cutezare, séu nebunia? Spresimile acesteia se vedu inse pré line, în limba n'afu cuvent nimeritu de a-mi esprime supriuderea. Adar ca si altunde mi iéu scaparea la religiune Scriptur'a numesce pe atari temerari „*indraci*” ceea ce după aplicarea mai moderna va se dá: ómeni orbiti de patimi infuriate, cari nu sentiu de religiune, cari calca în picre totu dreptulu ddieescu si ómenescu, dreptulu celu neinstrainaveru alu omului dela nara

asupr'a consciintiei, ómeni, alu caror'a ddienu este isband'a, religiunea li este rapirea, amorulu fratiescu li e suprematisarea.

Dómne, dar pana cându? ó mana de ómeni, patru cincii familii serbe, care nu facu mai multu de câtu 18 suflete, cu totu cu sugatorii veniti de ieri alaltaeri în *Docecea* mai cu séma ca fugari din revolutiunea dela 1848, se dispuna acum asupr'a ce e mai santu a unei comune chiaru rom. de 1700 de suflete! — Aici mi se vedu foarte bine nimerite cuvintele reportulu de multu eppu *Grig. Maioru* din *Ardealu*, cu cari l'a apostrofatu pe ddienu, cându i s'a denegatu concessiunea dela guvernulu de a-si edificá biserica: „*Asi-ti trebuie Dómne!*” că ai datu pamentulu teu totu la boieri si acum'a nu ti-a ramas locu, pe care se-ti zidim tu casa.” Cu asemenea ast'a ve agraescu si eu:

Asiá vi trebuie, romani! că totu serbiloru ati datu antioietatea în biserica, li-ati datu onóre a fi epitropi, a caror'a scaderi nici pana astadi nu sunt impacate, li-ati datu scaunele cele mai de frunte, care inse si pana acum sunt neplatite, i-ati primitu în comitetele parohiale ca ei se ve jóce. Dar atât'a nu e destulu, ci se încumeta a vi lua biserica se o face serbesca, o biserica cladita si infrumsetiata ca putiene altele de prin pregiuru de crucerii vostri, agonisiti cu crunta scádore. (Este unu usu vechiu, că fie-carui operariu montanu i se detrage din sembri'a lunaria câte unu cruceriu dela florinu, cari cruceri facu apoi unu venitu anualu regulatu alu bisericii pana la 400 fl. v. a.) Vreu se ve supuna unei ierarchii antinationale, ce tinde a ve desnationalisá. În fine vor încercá a vi serbi si scóla desí copilu de serbu nu e de felu în scóla ce vi-a edificat'o inalt. erariu si se sustiene si adí prin societatea căilor ferate, salarisandu pe preoti si investiatori esclusivu numai pentru operarii montani, cari sunt toti romani, dar' nu si pentru cei doi trei tergoveti serbi.

Noi canta se privim încercarile acesteia, care provinu numai din minto scriintita, de nisee lantame copilaresci nerealisabile la care nu potemu dice alta, de câtu: „*Lérta-le, dómne pecatulu acest'a, că nu sciu ce facu, séu mai bine disu: Dómne, dá-le minte!*”

Vâlceanu

Din comitatulu *Carasiului*, iunie.

(Unu preotu birtarin. Inteligent'a juridica a unui oficiulu de magiaru) Scimtu că Statutul Organicu li face pe preotii nostri, de voia de nevoia, se-si lumineze poporulu.

Dreptu respunsu acesteia detorintie, preotulu *G. P.* din comuna *Cliciova*, lungu timpu s'a trudit a-si lumineze credinciosii sei în sant'a biserica cu cele „*spirituale*.”

Dar ori că spiritualele nu se priudu de poporu, ori că Santiei Sale i s'a uritu de truda, atât'a e destulu a sci că se apucá de altu modu: lua în arendu birtulu, si-lu asiedia în localitatea propria, în vecinatatea bisericii, imbiandu credinciosiloru ocaziune a se lumina cu cele „*spirituóse*.”

Spirituali, séu spirituóse, — totu atât'a: numai *luminatia* se fie.

Dar cum se poté unu preotu de birtarin? Asiá că protopopulu nu scie, fiindu la *Fegetu* departe; — ori că scie, inse canonulu alu 8. din sinodulu ecam. VI. de la *Trula*, ce dice că: „*birtari'a se opresce preotimei,*” nu va fi potutu sosi anca a se validitá pana la *Fagetu*. Atát'a de securu că acestu dnu prtropu e cunoscutu de unu zelu laudabile, deci credem că ajungu deca noi i-aretámu abuzulu.

Interesati pentru starea preotimei noastre, én se vedemu cum o duce acestu preotu birtarin:

În presér'a sambetei 16/28 maiu, cineva i-a mungitu cas'a si pórt'a cu feliarite uritiuni. Preotulu merse la judetiu, si femeia unu omu vrednicu (carele si inusai voise ve íee arend'a) fu osendita la închisóre de doua luni, si 20 fl. în bani. Cu atât'a nu se gata, căci în 3 iuniu n. veni jurasorulu de magiaru *Zakarias Jozsi* si mergendu la preotulu celu cu spirituóse, după ce întielése treb'a (si după ce a buna séma a mai vedutu si cup'a, căci nu e birtu fora de cupa) demandá judelui comunalu: „*Pe maerulu acelu ce focutu la popo vóstu bajocuru, delocu duce aici si pune la elu în prango, apoi mai spune eu chinezce ce trebuie se facemu cu elu.*”

Judele aduse în pranga femeia careia — la demandarea jurasorelui *Z. J.* — i legara la grunadi o óla, plina cu . . . , dar de câtu se spunu, mai bine me facu că nu sciu ce a fostu în óla si la ce a intrubintiat'o. Cu dob'a după

sine, fu portata de pre o ulitia pre alt'a, lovindu-i corpulu, spre mai mare batjocura.

Astu-feliu de batjocare, sunt sterse de la tóte natiunile culte, căci lovescu deunitatea umana si împedeca întórcerea peccatusului pre cale buna; dar la noi vedemu că magiarulu *Z.* le practica. Asia întielege dsa scopulu pedep-seloru.

Oficialii magiari la noi în comitatulu dlui *Fauru* sunt unu articlu de comerciu, vruiu se dieu de birouri, bine corect. De ce? pentru că magiarii ne stepanesc? Nu credu, căci inusai *Doák* disese în dieta (replicandu celor'a ce pretindeau a se aplicá si nationali în posturi) că la oficie se nu se cerec catechismulu, ci capacitatea.

Apoi dara *Zakarias Jozsi* este óre celu capace?

Trista capacitate!!

Unu cliciovanu.

Langa *Logosiu*, iunie.

(Comuna *Remetea*, cu de essemplu spre a se vedé câtu de tare se neglije scóla.) Comuna *Remetea* desi se bucura de o pozitiune frumoasa topografica, pe drumulu de tiera catra *Logosiu*, indiestrata cu oficiolatu postulu, doi d. preoti, unulu absolutu filosofu era cefa laitu preparandu si teologu, totu-si cercetarea scólei de scolari e în gradulu superlativu negliésa. Fni informatu, cumca pruncii *Remetei* de la *S. Pasci* nici macar unulu nu cercetédia scóla, dar si singuru avui ocaziune, în domineca portatóreloru de miru muieri, a vedé esindu din s. Biserica foarte putini ómeni si muieri, si numai doi scolari de confesiune jidana. Acesti doi prunci, de alta confesiune, au premaritu *Dumnedicirea* cu tóte cantarile, tocma si cu *Cristosu* a inviatu. Traimtu în secululu alu 19., si în locu se progresámu, noi totu regresámu.

Acest'a se întempla acum cându stepanirea la visitarea scóleloru confesionale, aflandu-le în astfelu de stare, după 1. si a 2. admoniare, a 3. óra, ni lo íe din manile noastre.

Biserica cu scóla, uniculu semn de viétia, uniculu dreptu santu ce-lu avemu, prin lasitate, nepasare séu interesu momentanu se-lu dudu strainiloru spre manipulare? ba nu, au comite peccatu de mórté. Tóta lumea culta progresédia, nisesce la dreptulu seu, era noi se stámu cu manile 'n sinu? „*Preoti cu crucea 'n frunte:*” De voiti a ve numi adeverati pastori ai turmei lui *Cristosu*, de voiti a ve numi lumina lumii, pastori cari 'si punu sufletulu pentru oile lor, lucrati cu energia, împreuna cu antistia comunale, ca pruncii se amble cu diligintia la scóla, deórace numai asia ne vom poté bucura de scólele noastre cu caracteru confesionalu a le sustiené, la din contra se prelacu în comunale, si atunci peccatu ce va armá din nepasarea si lasitatea nostra, va cadé pe capulu nostru. †.

Sunete de desperare din partea investimentulu.

Déca cresce omulu fora educatiune, séu déca capeta educatiune rea, devine celu mai sebatecu dintre tóte animalele pamentulu. *Platone.*

Investiatorii romani din dieces'a *Caransebesiului*, au datu dovedile cele mai eclatante despre zelulu lor pentru naintarea investimentulu. Inse lefile cele slabe de prin unele comune, ii faeu pre investiatori se cercé feliarite alte medilóce spre sustinerea familiei, si prin acest'a cercare slabescu din diligintia catra scóla, zelulu scade, investimentulu sta se desperedie.

În unele cercuri, precum în alu *Temisiorului*, Rositiu sel. s'au imbunitu salariile investiatoriloru. De ce comitetele parohiali se nu le imbunésca astu-feliu în dieces'a întreg'a? Sár poté, numai se le indemne senatorii scolari ce i-au alesu sinodulu eparchiale. Ast'a aşceptámu de la senatori.

Cumca poporulu asculta asemenea indemnari, aducu proba portarea dlui jurasoru *Ioane Petroviciu*, carele în cerculu *Temisiorului*, ca inbitoriu de luminarea natiunii sfatú poporulu si-i succese a medilóci dotatiuni precum se pomenescu în lege.

A. J.

Strentiu, (c. *Alba inf.* în *Transilvania*) iuniu. 1870.

Multu stim, dle *Redactoru*! Mai înainte de a me dimite în meritulu corespondintiei — ce urmédia mai la vale, spre a esensá întârdiarea publicarii ei: se-mi fie iertatu a produce aceea-

impregurare, ca suscrisulu am asceptatu se iéa acésta de la altii; ceea ce inse ne facendu-se: impacint'a n'a silitu se nu mai asceptu, ci se ve rogu, ca in interesulu publiculu cetitorin, ma credu ca si compatimitoriu — se dati locu, in colonele pretiuitului diurnalu ce-lu rediget, unatorieloru:

Cu mana debila si tremuranda apacu condaiulu a mana Dle redactore, pentru ca voliu a Vi descrie cu elu unmi lucruri triste, lucruri cari dupa destinulu — loru: Doinne adeseori batu resoiu asupra venitorului sermaei nostre natime — multu cercate!

Ce vren se diu este: unu tristu si dorosulu casu de morte a unu individu si fiu pre sincera a scumpi nostre natimi, — este mortea bravului silvanistu, absolutu de sciintiele montanistice in academi'a de Schemnicz, Iovianu Cioplinte, (fiu de plugariu) care alia in v'ra an. trecutu si termina cursulu alu III. — cu unu succesu laudabile, si imbucuratoriu pentru noi romanii in genere, — si care in Martiu a. c. mai nainte de a fi aplicatu la oficiulu silvanalu — pre care s'a pregatitu: dupa o bolnavire scurta (de aprindere de crieri si tifus) in etate de 27. de ani — trecu la cele eterne, la sandu dupa sine o familia desperata, doi parinti amaru insielati in venitorulu filiu loru, pentru cari s'au jertitu pana la miseria, o consorta fidela abia de 18. ani, carea totu odata e si man'a nuci copile de cate-va luni — demna de compatimirea omenesca, dens'a fora susistinta si viitoriu!

In repausatulu Iovianu Cioplinte, natime a perdutu: pre unu pre sincera fiu alu ei, pe unu silvanistu bine priceputu in acesta ramu alu sciintiei, precum se pote acésta vede chiar din absolutoriulu repausatulu, — era cadocumentu pentru venitoriu: *servesco „plamulu“ ce l'a lasatu de „modelu“ in academi'a de Schemnicz, pre care corpulu profesore de acolo l'a aljudecatu de celu mai pe lectu.* —

Repausatulu Iov. Cioplinte, in anii din urma dorindu a fi in totu chipulu folositoriu natime sale, a prelucratu unu manualu (manuscriptu) ce tratéza despre „cultivarea padurei“ in si ecie si in genere; acestu manualu consta d'in 24. de cole (formatu mare) pre care repausatulu l'a scris cu scopu: ca cu timpulu se-lu pota da sub tiparu. —

A mai scrisu — cu o dibacia si pasiune rara — totu in Schemnicz 84. de cole din istoria naturale si despre venatu, — tote acestea cu asemene scopu spre a le pota tipari si lasa natime sale de suvenir.

Apeleza la marinositatea intoligintiei nostre romane, cu deosebire la ilustra familia Mocioniana, si mo rogu: ca in interesulu literaturii nostre, precum si in favorulu sermanei familie a repausatulu, se imbratisiedie mentiunat-le manuscripse lucrute cu o dibacia rara, si se medilocesca tiparirea loru, — caei, ar fi o mare danna, a nu ne pota folosi de ceea ce a sciutu desvoltu unu talentu romanu, — ca cu chipulu acestu: se-l pota remane in veci dulce suveniru lui. — Fie-i tieren'a usiora.

I. Popescu, parocu in locu gr. or.

Torace-ului in 23/5 st. v. 1870.

In Nr. 35. alu multu pretiutei „Albina“ aparu o corespondintia incareata de oia, ce dicea „Dlu unu martoru“ a fi ale conducatoriloru poporulu din Ecic'a si ambele Torace, — pentru portarea loru facia cu votantulu la alegerea de ablatu dictale din cerculu Bega San' Georgiului. —

Nu scimu ce l'a indemnatu pe dlu cors la asemene insinuari, — pote fi ca insusi a aspiratu la straitia cu osale, de aceea vorbescu despre dens'a.

Dle te insioli! conducatorii si-au implinitu misiunea cu cea mai scumpa pietate facia cu multu iubita nostra natime; ci n'au rosu la oia cum dicea dta, ci — ca martore, de privia n'uma cesi ceva, li potea vede: pre unu standu ca o sentinela la gura utieloru, ca se nu se reslire poporulu, pre altii standu intre poporu, era pre altii alergandu in cocile pe sato ca se aduca pe cei ce nu remasu indeceptu, — si ast'a dle se ni credi, ca n'au facut'o cond. cu osale in dinti ori in pusunariu — cum ti place — ci numai din devotamentu contra multu certata cauza nationala:

Nu scimu anca din ce punctu de vedere a puresu dsa candu dice „romanii s'au portatu forte reu si ca au desvoltatu putiena energia in causa nationala“ pote fi ca dlu cors. nu e indestitulu cu candidatur'a Dni Misiu? dsa ar fi doritu se candidamu unu barbatu resolutu

nationalu opositionali ca si fericitulu Gruescu!! ast'a si noi am fi doritu, inse jurstarile ne au silitu se ne alaturamu liberaliloru (sit venia verbo. . .) opositionali, germani si magiari, ca scii dle, si cu fie-iertatulu Gruescu numai cu ajutorulu acestor'a am reesita; — dar se ni credi ca de recesiann cu Dlu Misiu, suntenu securi ca nu traniteamu dietei unu barbatu neaptu pentu asta cariera, dar nici romaniloru unu inimicu ce ar fi luptatu contra dreptelor pretensiuni nationali, apoi credi ca n'am facutu asia pecatu mare catu se ne poti scarmena in publicu, numindu-ne de tradatori causei natiu nale. —

Cumca din Torace o mica fractiune a votatu pentru Danilu, e adevratu; dar caus'a cea adevrata a nereesirii Dni Misiu dupa modest'a nostra parere — nu se cuprinde in putinele voturi perdate din Torace, ci mai multa in sinceritatea fratiloru serbi, conationali ai marelui luptatoriu nat. Dni Mileteciu, cari cu putiena exceptiune totu au votatu pentru deachistulu Danilu, dandu la spate pactulu incheiatu cu romanii in Becichereculu mare si Tenisior'a.

Deci ca on. pub. se nu fie sedusu a crede neadeverurile insirate de dlu cors., ni luamu libertate a face o scurta desluire, dandu fie-cari Dnu libera voia a formul'a conclusiune.

Danilu a avutu 1200. de voturi; era D. Misiu 711, diferinta e 489; — numerulu celoru slabi de angeru din Torace e cam 70, despre Ecic'a nu ni-e bine cunoscutu ca multi au venit si peste nopte, dar totusi presupe nenu, ca nu vor fi tretutu in taberila straino atatia, catu cu numerulu acelor'a si cu cei 70. dela noi, fora de concursulu fratiloru serbi, se simu potutu paralisi majoritatea de 489. de voturi.

In fine, dle unu mart., de voiesci a face catu de putinu servitiu causei nationali, te rogamu a scrie in pub. fapte positive, era nu numai informatiuni sou dora opinii, ie-ti placerea a esi de sub masea de credi in adovorulu celoru dise de dta, si pe ficare ce au tradatu caus'a nationala, aréta-lu cu numele in publicu, ca se cunosca lumea pe ai sei; era dumeloru se-si perda inflintia ce o posedu, ca cu alta ocazime se nu mai pota trad.

Georgiu Serbu mp. docinte; Lazaru Dragoin mp. docinte; Lazaru Trailescu mp. docinte.

Giul'a 25. maiu v. 1870.

(Procuratu!) De ora ce banii incursi de la giuleni, ca ajutoriu pentru Tofalen, nici pa na acuma nu s'au aretatu publicitati, indrasnecut a rog'a pe D. I. Popovicu, colectantele, se binevoiesca a ni da desluire despre banii pomeniti, nude sunt si ce s'au facutu?

P. G.

PROTOCOLULU

Siedintia XIII.

tinute din partea directiunii asociatiunii nationale pentru cultura poporulu romanu.

Aradu 29. Maiu nou 1870.

de futia au fostu:

Presiedinte: Ioanu Popovicu Desseanu directoriu secundariu.

Membri: Emanuilu Missicu, Demetiu Bonciu, Emanuilu Missicu, Ioanu Rosiu, asifu Popovicu, Teodoru Serbu si Georgiu Dogariu.

Notariu: Petru Petrovicu.

Nr. 90. Protocolulu siedintiei precedite s'a cetitu, si

Decisu: Se autentica.

Nr. 91. Se presenta rogarea stipendiatulu asociatiunii Mihailu Sturza teologu, si stidinto privata de a VIII. classa, — pentu asemnarea intregulu stipendiu anuale, avendu neincungurabila lipsa de a caletori la Beiusu pentu depunerea omenului de maturitate.

Decisu: Se asemnarea stipendiuu inveni-tiata, in summa intréga, — la perceptoratu lang' emitu. —

Nr. 92. Notariulu directiunii reportéz cu provocare la decisulu directiunali de Nr. 89 ca au procuratu tipariturile dispuz pentru balu, si sortitura.

Decisu: Se ié la cunoscentia si se predi perceptoratului 2000. sortiri, si 150. bilete familia a 3 fl. 50 si 350. de persóna a 1 fl. 2. er, pentru distribuie, — avendu a face corputu la timpulu seu. —

Nr. 93. Economulu asociatiunii Teodo Serbu face cunoscutu: ca conformu decisulu de sub nr. 86. au dispusu a se curati si var

localitatile asociatiunii, — dreptu-ace'a cere a se asemna spesele facute. —

Decisu: Se ié la cunoscentia si se asemna spesele recerute la perceptoratu in summa de 10 fl. 20. er.

Nr. 94. Comisiunea esaminatoria de ratiocinulu directoriulu secundariu, presenta elaboratulu seu, — aretandu prin unu bilantiu detaiatu resultatulu perceptiuniloru si erogatiuniloru acestei sortiture si a balului, — dupa care fundulu asociatiunii a sporitu cu unu capitalu in bani gat'a dupa detragerea totoruru speselor in summa de 3002 fl. 75. er. v. a.

Decisu: Desbatendu-se cestiunea acésta sub presiedintia interimala a comembrului Dr. Atanasiu Siandoru, se ié la cunoscentia reportulu comisiunii, si pe bas'a acestuia se dispune a se face reportu specialu si a se asterne adunarii generali. —

Nr. 95. Comisiunea emisa pentru elaborarea unu proiectu de propunere pentru modalitatea latirei industriei si a comeruluiu intre poporulu romanu presintandu acestu proiectu,

Decisu: Se ié la cunoscentia si se va substerne adunarii generali.

Nr. 96. Se presenta epistola dlu parocu si asesoru consistorialu Trifu Siepetianu din Chisletu, prin care face cunoscutu ca choristii ingagiati la productiunea concertulu, impreunatu cu representatiunea pieseloru teatrale pe adunarea generala, — vor sosi domineca in 5 l. c. deci recéca directiunea ca se-i tramita o anticipatiune pentru prevederea speselor de caletoria in summa de 60 fl. — de la Chisletu la Aradu si inderepta. —

Decisu: Anticipatiunea receruta in summa de 60 fl. v. a. se asemna la perceptoratu, — pe bas'a decisulu de sub Nr. 88. si se insarcineza notariulu directiunii a o tramite numai decatu dnu Siepetianu inca cu post'a de adi. — Pentru provisuniua si adaptarea celoru 18 choristi, — comembrulu directiunii Georgiu Dogariu este postitu a face dispusetiunile de lipsa. —

Nr. 97. Presiedintele directoriu secundariu — inscintieza: ca castigandu si informatiuni positive, cumca sororele asociatiunii a Transilvaniei si Bucovinei de unulu si acéla si scopu ca si asociatiunea nostra, — sunt prevediute cu ajutorie banali de catre confratii nostri din Romania — prin urmare, deorace asociatiunea nostra este cu multu mai marginita si scapata in midilocéle sale materiali, si are necesitate neincungurabila de unu asemenea spriginu fratiescu a conationaliloru de preste Carpati, propune: ca se se faca pasi si din partea directiunii pentru de a fi considerata si asociatiunea nostra ca atare, — cu unu ajutoriu banale. —

Decisu: Fiindu ca dupa esperintia facuta prin propunatoriulu directoriu secundariu, — se pote deduce cumca existinta asociatiunii nostre, ce are totu acele-si scopuri filantropice si de vis'a culturii poporulu romanu ca si sororele asociatiunii mai sus numite, — la confratii din Romania nu este cunoscuta — dreptu aceea propunerea presiedinteli se primesce si se dispune: ca presiedintele directoriu secundariu se indogete pasii necesari la loculu competinte in privintia acésta. —

Nr. 98. Presiedintele directoriu secundariu propune de membrii noii asociatiunii pre domii.

1. Georgiu Marchisiu preotu gr. cat. din Honorodu in cottulu Satu-marelui si pre 2. Visariou Romanu inspectoru la banc'a de ascuratiune reciproca „Transilvania“ — ambii cu ofertu anualu de 2 fl. pe anii 1870/71 1871/72 si 1872/73 cari au si solvitu competintia pe toti acesti trei ani, in summa de 12 fl. v. a. si taps'u pentru diplóme cu 1 fl. v. a. —

Decisu: Dupa votisarea asutata ambi numiti domni se dechiara de membri alesi ai Asociatiunii pe anii aretati, si se dispune inmatricularea loru intre membrii asociatiunii si estradarea diplómeloru; era banii ofertulu cu 12 fl. si tacs'a pentru diplóme cu 1 fl. v. a. se predau la perceptoratu.

Nr. 99. In legatura cu Nr. precedinte — la propunerea presiedinteli directoriu secundariu,

Decisu: Se denumescu totuodata de colectanti ai Asociatiunii, si anume: dlu preotu gr. cat. Georgiu Marchisiu pentru partile din Satu-mare, si dlu Visariou Romanu pentru partile Transilvania insarcinandu-se notariulu directiunii a estrada tipariturile necesarie pentru acurarea membriloru Asociatiunii: daspre ce sunt de a se inscintia ambii prin estrasu protocolariu.

Nr. 100. Presiedintele directoriu secundariu face propunere a se tipari mai multe exemplare de programe pentru agendele adunatii generali, si avendu a se compune reportulu generalu despre activitatea directiunii se se provóce toti oficialii respectivi ca se si termine reportele parteculari si se le presinte directiunii in siedintia de domineca. —

Decisu: Se primesce propunerea presiedinteli si se dispune tiparirea programelor in 300. de esemplare, — din care se se tramita la tote foile cate unu esemplariu spre publicare.

Cu compunerea reportulu generalu alu directiunii se insarcineza notariulu directiunii Petrovicu, avendu alu presentu in siedintia stina directiunala. —

Toti oficialii directiunii, si a nume perceptorulu, fiscalulu, esactorulu, bibliotecariulu, economulu si notariulu au de a-si face reporturile particulari, si a le presentu in siedintia proxima directiunala. —

Nr. 101. Ne mai fiindu altu obiectu de pertraptatiu.

Decisu: Se desige terminulu siedintiei viitorie pre sambeta in 4. a. c. la 6 ore s'era, candu se va autentica si protocolulu acestei siedintie. —

S'a cetitu si autentecat in siedintia strordinaria de astadi.

Aradu 4 Iuniu 1870.

Directiunea Asociatiunii nationalu pentru cultura poporulu romanu.

Ioane Popovicu Desseanu,

Directoriu secundariu;

Petru Petrovicu

notariu.

PROTOCOLULU

Sinodulu primu eparchialu alu diecesei romano greco-orientale a Caransebesulu convocatu in Caransebesiu pe 19. Aprilu 1. Mai 1870.

Siedintia IV.

tienuta in 23. Aprilu/5. Maiu 1870.

(continuare)

74. Reportatoriulu comisiunii financiale cu provocare la Nr. 41 in causa protopresviteriloru eparchiali pentru platirea unu notariu de comitete si scaune protopopesci si alte spese de cancelaria, propune platirea unoru tacs'e de la procese divortiali si disciplinari si a nume 1 fl. la inceperea si 1 fl. la capetulu procesulu pana atunci, pana candu sinodulu va midiloci acoperirea acestoruru spese.

Desbatendu-se obiectulu acésta se preda senatulu respectivu, cu pana la anulul viitoriu se luere unu proiectu in obiectulu acésta.

75. Reportatoriulu comisiunii petitiunale cu provocare la Nr. 42 cur. a supra rogariu fratiloru Dabici din Foroticu pentru concepiunea schimbarei platiurilor parochiale propune: ca pentru trecutu, deca comp'u bis. se invoiece se se ceta si invoiece de la Consistoriu, era pe viitoriu se se opresca tota schimbarea.

Schimbarea platiurilor in principiu se pote primi, pentru ca platiurile si veniunile sunt proprietate besericesi gr. or. si sunt nealienabile, de alta parte schimbarea sunt de regula spre danna bisericiei.

Pentru curarea mai de aproape, ca se se strapune senatulu epitropescu, si din paru in casu va decide: deca atare schimbare folositoria pentru bisericu s'ar pota ap. oba.

76. Reportatoriulu comisiunii financiale, cu provocare la stabilirea diurnelor si bapiloru de mila pentru deputatii sinodali, propune ca se se decida 3 fl. diurne pe di si 1 fl. diurne de mila de parentu, compundandu-se diurnele de la diu a venirii pana la diu a plecarii. Aceste spese se se adreparteze prin protopopu de la sufletele crestindoru din protopresbiterate; din acésta cauza notariulu se se insarcineze cu compunerea unu prospectu, din care se se veda diu a sosirii si plecarii si loculu de indepartare a fis-paru deputatu.

Se transpune senatulu epitropescu pentru combinare.

77. Reportatoriulu comisiunii financiale cu provocare la Nr. 44. cur. supra propuneriiloru deputatulu Dr. Alexandru Macoioni, anume:

1. pentru ca sinodulu se sustiena si din parte si delegatiunea tramisa din partea congresulu nationalu spre impacatiune cu serbiu in privintia impartirii averii besericesci.

Se primesce parerea comisiei si delegatiunea respectiva se incunoscintia prin inaltu presidiu despre acest'a.

Mai departe cu provocare la Nr. 44 cur. 2. in privinta primirii si administrarii fondului scolaru de la Buda se propune, ca sinodulu se imputeresca totu pe ace'a si delegatiune emisa din partea congresului nationalu.

Predis'a parere se primesce acceptandu-se reportu despre primirea baniloru pe langa ratiociniu.

78. In privinta propunerii a 3., ca sinodulu se alaga 3 membri din sinulu seu si cu alti 3 din sinodulu Aradului se staruiesca infintiarea unui Consistoriu in Temisior'a, comisiunea afla de lipsa a se alege acesti 3 membri si se se insarcineze, ca pentru sinodulu mai deaprobe se pregatesca unu elaboratu in obiectulu acest'a.

Dupa o dezbateru lunga deputatii protopresbiteri predau petitiunea de sub D/ si ceru votisare nominala; tienendu-se acesta votisare, 14 voturi au fostu „pentru“ tramitarea comisiei cerute, si 26 de voturi „in contra“ tramiteri, si asia cu majoritate absoluta de voturi s'a decisu netramitarea comisiei.

79. In privinta propunerii a 4., de sub Nr. 44 cur. pentru alegerea unei comisii, carea se ingrigesca pentru modalitatea cum s'ar acoperi apele administrative besericesci din eparchia.

Se primesce emiterea unei comisii din membrii urmatoari: Constantin Radulescu, Iulianu Janculescu, Nicolau Andreovicu, Iosifu Popovicu, Ioanu Brancovicu si Dr. Alesandru Mocioni.

80. Reportoriulu comisiei petitiunale, cu provocare la Nr. 45 si 46 cur. asupra motiunei deputatului Georgiu Trapcia si Paunu Iovescu in privinta directiunii scololoru nationale din frontari'a militara propune, ca aceste motiuni se se strapuna senatului scolaru, cu acea insarcinare, ca si in frontari'a militara statutulu organicu se se introduca in tota estensiu-nez sa.

Parerea comisiei se primesce.

81. Reportoriulu comisiei petitiunale cu provocare la nr. 48 cur. a supra interpelatiunei deputatului Constantin Radulescu si a supra rogari deputatului Ioanu P. Seimanu pentru imbunatatirea starii materiale a protitoru, propune alegerea unei comisii, carea se elaboreze unu regulamentu pe bas'a sistemii de reduciune si se lucre unu proiectu, ce e de a se asterne la sinodulu celu mai de aproape. Se emite o comisiune sub presidiulu parintelui arhieru din urmatoarii membri: Iacobu Popovicu, Atanasiu Ioanovicu, Simeonu Dimitriovicu, Mihaiu Velceanu, Ioanu Stefanovicu, Antoniu Mocioni, Simeonu Popovicu, Vincentiu Babesiu, Dr. Alesandru Mocioni, Iosifu Seracinu, Constantin Radulescu, Iulianu Janculescu, Dr. Atanasiu Marienescu, Simeonu Mangiuc'a, Nicolau Vasilieviciu si Ioane Petroviciu.

82. Reportoriulu comisiei petitiunale cu provocare la Nr. 50 cur. in caus'a diaconiei din Lugosiu impartasesce parerea comisiei, ca Consistoriuulu strinsu bisericescu se se indrumeze de a aduce decisiune meritoria asupra recursului in intielesulu statutulu organicu.

Dupa o dezbateru lunga asupra terminulu decisiunei meritoriale, ca acest'a involva alegere noua seu ba:

S'a primitu parerea comisiei fara ca se se decida si a supra alegerei.

83. Presiedintele arhieru pune la ordinea dilei alegerea pentru 2 mireni si unu preotu de asesori scolari, deorace la alegerea de ieri acestu numeru, nu capeta majoritatea absoluta, totu de-o-data pentru castigarea timpului provoca sinodulu, ca se incepa la alegerea senatului epitropescu, si fiindu-ca aceste alegeri dupa esperintia pretindu timpu mai lungu si de alta parte sinodulu mai are unele de pertraptatu, cugeta a fi mai bine, ca se se emita o comisiune pentru primirea sieduleloru de votisare, tienerea scrutiniului si aretarea rezultatului.

Sinodulu primesce acesta propunere, si notarii Timoteiu Miclea si Nicolau Popovicu sub presiedinti'a deputatului Georgiu Pesteanu se insarcineza cu scrutiniulu.

Dupa intemplat'a alegere se aduce la cunoscintia, cumca senatulu scolaru s'a intregitu cu rmatorii asesori:

a) din cleru;

Atanasiu Ioanovicu.

b) dintre mireni:

Vasiliu Gurgutu, si Ioanu Balnosianu.

84. Era pentru senatulu epitropescu urmatorii au capetatu majoritatea absoluta:

a) din cleru:

Iosifu Popovicu si Ioanu Stefanovicu.

Si fiindu ca din 41 de voturi dupa consemnarea deputatoru de facia alaturata sub E/, numai acestia capetara majoritatea absoluta, facendu-se alegere noua, s'au alesu inca:

din cleru:

Lazaru Tiapu, si Alesandru Ioanovicu.

dintre mireni:

Georgiu Mocioni de Foen, Ioane Peti'a, Alesandru Stanovicu, Georgiu Baiesiu, Ioanu Brancovicu, Dimitrie Popaviti'a, Simeonu Stoianovicu, Ioane Post'a.

85. Deputatulu Timoteiu Miclea preda rogarea locutoriloru din Comorisece asupra nedreptatiloru, ce li se face din partea preotulu gr. cat. de acolo Pavelu Popa.

Se transpune consistoriulu pentru pertraptare competenta.

86. Deputatulu Andreiu Stolojanu preda in scrisu urmatorea motiune.

Pe temeulu §-lui 96 a statutulu organicu punctulu 7 se ordineză facerea si punerea in vietia catu mai grabnicu a unui regulamentu de procedura disciplinaria in privinta osercerii de priveghiare si de judecare a portarii morale si oficiose a preotimei de miru, ce compete senatului consistorialu strinsu besericescu in puterea §-lui 121 a-lu statutulu organicu.

Se preda senatului strinsu besericescu pentru de a se ingrigi de o asemenea procedura pana la sinodulu mai de aproape.

87. Deputatulu Andreiu Stolojanu face urmatorea motiune:

Se se faca una adresa catra inaltulu congresu nationalu besericescu ca in puterea §-lui 154 punct. 2 regulandu si fipsandu tapsele stolari a-le preotimei parochiali, se compuna unu stolariu nou.

Se preda inaltulu presidiu pentru de a asterne motiunea catra inaltulu congresu.

88. Inaltulu presidiu aflandu ca obiectele de pertraptare s'au finitu si asia sesiunea sinodulu de facia s'a incheiatu, multiemindu deputatoru pentru activitatea deosebita, ostentel'a cea mare si rabdarea dovedita, pofindu-le calorita norocosa, propune ca sinodulu se alaga o comisiune pentru autenticarea protocolulu, deora-ce pana mane deputatii se vor indeparta.

Se emite notariatulu sub presiedinti'a Ilustratii Sale Dlui Episcopu din membrii deputatii Simeonu Popovicu, Simeonu Mangiuc'a Petru Vuja, Timoteiu Miclea, Dimitriu Jacobescu, Dr. Alesandru Popovicu, Georgu Trapcia, Ioanu Bartolomeiu, Dr. Atanasiu Marienescu si Nicolau Andreovicu.

89. Deputatulu Jacobescu Popovicu la finea siedintei se adresaza catra inaltulu presidiu cu o cuventare potrivita aducendu multiemita in numele sinodulu pentru nisuint'a in administratiunea besericesca si scolaru, pentru aperearea intereseloru acestora, bunavoint'a si intielapta conducere si sacrificiele ce le-au facutu, pentru resiedinti'a si fondulu instructu.

Sinodulu se desparte strigandu:

„se traisca.“

Continuare

in 24 Aprile 1870.

90. Comisiunea emisa pentru autenticarea protocolulu s'a adunatu si protocolulu cetindu-se, cu pucine modificatiuni s'a autenticatu si subscriu.

Ioanu Popasu mp. Mihaiu Poceanu mp. presiedintele sinodulu. notariu.

Nicolau Andreovicu mp. protteru, S. Mangiuc'a mp. jude cerc. Dimitriu Jacobescu mp. protteru, Dr. Atanasiu Marienescu mp. ases. la trib. Dr. Alesandru Popovicu mp. doct. de med. Timoteiu Miclea mp. juras. Petru Vuja mp. jude cerc. Georgiu Trapcia mp. cap. pens. si Ioanu Bartolomeiu mp. notariu cons.

Varietati.

= Scandalulu unui preotu de serbu intr'o comuna romana. Din turm'a de preoti, prin cari ne stepania ierachi'a serbesca, unulu

remase in comun'a nostra Sa' Mihailu romanu (c. Temisului) chiar si acum dupa retragerea acelei ierachii. Numele Santiei Sale serbesci este Atanasiu Petroviciu. Intr'o di de serbatorile pascoloru, acestu popa de serbu veni la bisericu, unde gasi pe unu preotu romanu alu nostru ungendu-si credinciosii cu santulu miru. Preotulu de serbu incepu a goni poporulu de la sarutarea s. evangeliu si a iconei, era pe copilulu ce tienea santulu miru, mi-lu prinse delu trenti de cateva ori. Scandalulu tienu cam diumetate de ora, in catu invetiatorulu cautu se incete cantarea. Acestea in bisericu, tacendu despre portarea serbulu afora de bisericu. Ore nici unu venerabilu consistoriu se n'aba dreptulu si detorinti'a a ni-lu „invetia minte“ pre Santia Serbesca? Unu Membru alu comitetulu parochialu.

= Ce neghiobi sunt omenii, candu ministru nu mai e ministru! Conte Miko, pre catu timpu fu ministru, de cate ori mergea intre alegatorii sei la Clusiu, totdeun'a era primitu cu mari ovatiuni. Acum, dupa ce s'a lasatu de ministria, mergendu erasi la Clusiu, nu mai gasi nici pomenire de veri o ovatiune. Tare s'a superatu Escelinti'a dumisale vedindu ca alegatorii si-au lapedatu bunulu obicei ovationalu. Omulu de omenia inse nu tiene mati'a in sacu si Miko spuse sinceru catoru-va inosi causa superarii sale. Lecu se gasi delocu. Ilu rogara se plece din Clusiu in catro-va, pre cateva dile, ca se se pota face pregatirile necesarie, — apoi se retorne si va fi intimpinatu cu tote ovatiunile cuviinciose, de cate mai nainte si-uitasera bietii alegatorii. Dictum factum. Miko pleca din Clusiu, unde retornandu dupa cateva dile, gasi entusiasmu mare „vivat, vivat...“

Reportu speciale despre rezultatulu sortituri efepuite cu ocaziunea concertulu arangiatu in 17 maiu a. c. st. n., in folosulu institutulu romanu de fete infintiandu in Oradea-mare.

S'au sortitu 57 de cole cu rezultat ulu urmatoriu:

Pe col'a a 3. coleptanta st. Dna Paulin'a Romanu, a castigatu Artemiu Siarcadi unu luminariu de la Dn'a Berth'a Kiss si a castigatu altu luminariu totu de la Dn'a Kiss.

Pe col'a a 2. colept. st. Dna Ermin'a P. Desseanu, a castigatu Andreiu Papp o straitio de venatu de la Dnm'a An'a Diamandi n. Zsig'a.

Pe col'a a 12 colept. Elisabet'a Stanescu, a castigatu Iuliana Grozescu o mesaritia, manufactura de la Dnsior'a An'a Sierbanu, si Iosifu Popovicu unu tienetoriu de aprindiore de la Georgiu Horvath.

Pe col'a a 14 colept. Iulian'a Lazar, a castigatu Iosifu Ves'a unu tienetoriu de sugari de la Dionisiu Jancso, si Ilén'a Lazaru unu ornamentu de luminariu de la Dn'a Ermin'a P. Desseanu.

Pe col'a a 16 colept. Dn'a Paulin'a Romanu, a castigatu Emil'a Onody unu tienetoriu dezaharu de la Dnsior'a Linc'a Gitea, si Iosifu Szke a castigatu unu tipu de la Dn'a lui Ignatiu Stup'a si o scatula de la Dnsior'a Emm'a Mandeloviciu.

Pe col'a a 6 colept. Dn'a Elen'a Bic'a, a castigatu Gabrielu Neteu 2 tienetorie de flori de la Dn'a Sofi'a Zsig'a jun. si Elen'a Bic'a un tienetoriu de fidibusu de la Dnsior'a Alesandr'a Fasie.

Pe col'a a 58 colept. Dn'a Luis'a Murgu n. Balcu, a castigatu Dn'a Serdult o tasa sub lampa de la Cristin'a Dragosiu si Berth'a Veinberger o scatula de smucu de la Dn'a Luis'a Mrgu.

Pe col'a a 19 colept. Rosali'a Budai a castigatu Mari'a Budai 2 luminarie de la Dn'a Cili'a Covaciu si Teodoru Gleim o parechia oraminte de luminariu de la st. Dn'a Ermin'a PDesseanu.

Pe col'a a 25 colept. Dn'a Iulian'a Marchiu a castigatu Demetriu Papp 2 pocali de fda de la Dn'a Ioanu Filimonu, si Simeonu Snu o parechia oraminte de luminariu de la Dnsior'a Gizel'a Kutiak.

Pe col'a 56 colept. Iulian'a Rednicu, a castigatu fundulu unu portfoliu de la Dn'a Borlaa si Iuliu Rednicu unu pocalu de la Elis'a Sirbanu.

Pe col'a 24 colept. Paulin'a Romanu, a castigatu Ioanu Papp 2 tomuri de posii de

Petöffy de la Paulu Papp, si Iosifu Bozontai unu portfoliu de la Dn'a lui Nicolau Marcusiu.

Pe col'a 35 colept. Ecaterin'a Ghimaru a castigatu Danielu Millye unu tienetoriu de sugari de la Dn'a Elisabet'a Mihuti, si Georgiu Latky o tatiua de tutunu de la Elisabeta Valeanu.

Pe col'a 32 colept. Ermin'a Papp, a castigatu Iacobu Papp unu tienetoriu de stergure de la Iuliana Eftimi'a si Ermin'a Papp a castigatu 2 manchete de luminariu de la Dnsior'a Mari'a Szasz.

Pe col'a 15 colept. Cristin'a Papp, a castigatu Elisabet'a Tiforu unu tienetoriu de tutunu de la Iulian'a Rednicu si Teodoru Babau 2 tipuri de la Dn'a lui Iuliu Sonnentfeld.

Pe col'a 26 colept. Dn'a lui Alesandru Dragosiu au castigatu Iosef'a Hajnal unu calamaru de la M. P. si Otili'a Papp unu pocalu de flori de la Rozali'a Pricrilu.

Pe col'a 30 colept. Dn'a lui Görög au castigatu Dn'a Kató unu tienetoriu de sugari de la Dn'a Pfeiffer si veduv'a lui Georgiu Magu 2 tienetorie de censusa de la Dn'a Teresia Voiterschütz.

Pe col'a 27 colept. Paulin'a Romanu, au castigatu An'a Dombradi unu servitiu de teia de la Dn'a lui Ioanu Gozmanu, si Sofi'a Zsig'a jun. unu etagieru de parete de la Dnsior'a Paula Ratiu.

Pe col'a 43. colept. Ecaterin'a Bordanu, au castigatu Stefanu Saviciu unu tienetoriu de bilete de la Dnsior'a Iulian'a Ratiu si Kundman unu parfumu de la Dnsior'a Tini Papp.

Pe col'a 48 colept. Lucreti'a Juhász, au castigatu Veronic'a Chisiu unu tienetoriu de aprindiore de la Dn'a lui Carolu Lakatos, si fundulu unu einsatru de cosutu de la Dnsior'a Emili'a Maniu.

Pe col'a 49 colept. Carolin'a Buteanu a castigatu fundulu unu tienetoriu de zaharu de la Dn'a Ermin'a P. Desseanu si 2 tienetorie de aprindiore de la Ecaterin'a Vékony.

Pe col'a 57 colept. An'a Buzill'a au castigatu fundulu unu etiu dela fratii Latzkó, si Paulu Georgiovicu una tienetoria dela Iosifu Szabó.

Pe col'a 51. colept. Elen'a Tieranu a castigatu fundulu unu portfoliu dela Sofi'a Dunkel si 2 manchete de luminaria de la Dnsior'a Mari'a Pappdanu.

Pe col'a 33 colept. Luis'a Murgu si Teodoru Ioanescu au castigatu Teodoru Pascu o tata sub pocale de la Dnsior'a Elisabet'a Szasz si Georgiu Betranuti o cosiara de la Mari'a Görög.

(Va urmá.)

Concursu.

La cererea paroculu din *Burdurés'a* Teodoru Popovicu in protop. *Meziadului*, se deschide Concursu pentru o capelania, care va fi de ajutoriu numai a celuiasi preotu, si a caruia salariu anuale va fi dupa intielegere.

Doritorii de a acupa acesta capelania sunt pofiti recursurile lor pana in 25. Juniu a. c. prevedute cu atestatele necesarie a trimite catra subscriulu comitetu.

Comitetulu parochialu din *Burdurés'a*.

Cu scirea si invoierea mea:

(1—3)

Petru Sabo mp. protop.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa incunoscintia telegrafica din 10 Juniu.)

Imprum. de statu convertatu cu 50/0 60.45 Imprum. nationalu 69.90 Actiunile de creditu 253.30; — sortiurile din 1860: 96.30 sortiurile din 1864: 116.75; Oblegatiunile desarscinarii de pamentu, cele ung. 79.75; banatice 79.75; transilv. 76.75 bucovin. 73.50 argintulu 119. —; galbenii 5.76 napoleonii 9.68.